

Sound & Science: Digital Histories

Archives NAG: Jaarverslag der Geluidstichting over 1936. Delft: Gelduidstichting, 1936.

<https://acoustics.mpiwg-berlin.mpg.de/text/jaarverslag-der-geluidstichting-over-1936>

Scan licensed under: [CC BY-SA 3.0 DE](https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/de/) | Max Planck Institute for the History of Science

J A A R V E R S L A G

d e r

G E L U I D S T I C H T I N G

o v e r 1936.

Secretariaat:
Mijnbouwplein 11,
Delft - Holland.
Tel. no. 1983.
Giro no. 248358.

I N L E I D I N G.

Terugblikkend op het jaar 1936 zien wij eenige dingen, die maken dat dit jaarverslag niet onverdeeld optimistisch is. De belangstelling van verschillende zijden verminderde namelijk doordat, tengevolge van het nieuwe Motor- en Rijwielreglement, men meende dat het bestaansrecht van de Geluidstichting vervallen was. Deze meening is natuurlijk onjuist.

Immers onze Stichting heeft een veel ruimere strekking dan alleen maar het tegengaan van verkeerslawaai. Het moge ons vergund zijn op deze plaats nog eens de doelstellingen van de Stichting te releveeren:

- a. De bestudeering van nuttige toepassingen van het geluid en van de acoustische eigenschappen van materialen.
- b. De verwerving en de verspreiding van gedocumenteerde kennis omtrent geluidsvraagstukken.
- c. Het onderzoek van de aard, de oorzaken en de gevolgen van geraas en gedruisch.
- d. Het opsporen en het onderzoek van middelen, geschikt om het ontstaan en de voortplanting van hinderlijk geluid en verwante trillingen te beletten of te belemmeren.
- e. Eventueel in samenwerking met andere organisaties: de opvoeding van het publiek tot het voorkomen van geluidshinder en de bestrijding van lawaai in het algemeen met behulp van voorschriften, wetgeving en rechtspraak.

Zelfs wanneer alle overbodig lawaai de kop ingedrukt was zou de Geluidstichting nog een belangrijke beteekenis houden als wetenschappelijk-acoustisch centrum. Voorloopig echter blijft het zwaartepunt van de activiteit nog gelegen op het gebied van de lawaai-bestrijding en wij meenen daarom recht te hebben op de belangstelling van velen.

Dat door middel van het nieuwe Motor- en Rijwielreglement het verkeerslawaai aanzienlijk is beperkt zal ongetwijfeld er toe bijdragen dat de klachten over hinderlijk lawaai minder worden. Dit resultaat moet echter dienen om het bestaansrecht van de Geluidstichting te verhoogen en het zou wel zeer ondankbaar zijn wanneer het bereikte succes er toe zou leiden, dat men de Geluidstichting de rug teedraaide.

Thans komen er andere lawaaibronnen aan de beurt b.v. het noodeloos gefluit en gebel van de electrische trams, het lawaai van vliegtuigen e.d.

De in verschillende plaatsen in het leven geroepen comité's ter bestrijding van geluidshinder hebben, ondanks veel ernstige pogingen nog weinig resultaat gehad. De oorzaak is hier niet te wijten aan te weinig problemen, maar aan gebrek aan geld.

Dit is een oorzaak, die te verhelpen is indien er fondsen komen, maar wanneer zal er een aanzienlijke som ter beschikking gesteld worden voor dit doel? Meestal vraagt degene die de fondsen ter beschikking moet stellen naar reeds bereikte resultaten. Het oude Hollandsche spreekwoord "de cost gaet voor de baet uyt" wordt dan vergeten.

Tech zijn er resultaten bereikt in de korte spanne tijds, dat de Geluidstichting bestaat en wel met uiterst geringe middelen. Wij moeten echter wel de economische toestand in het oog houden. Het vorige jaar was immers nog een jaar, waarin ieder overheidslichaam en iedere zaak nog bezig was bezuinigen in zijn organisatie in te voeren. Het is daardoor ook niet te verwonderen, dat verzoeken om financieele steun afgewezen werden met welgemeende woorden van spijt, ofwel dat het antwoord luidde dat de Stichting op de "lijst" zou worden geplaatst. Het is teleurstellend, dat lichamen welke in werkelijkheid bij geluidsvraagstukken groote belangen hebben, de steun welke zij dit jaar nog verleenden hebben opgezegd.

Moge deze klacht voor velen een opwekking zijn om de Stichting financieel te steunen, zoodat zij in de gelegenheid zal komen het werk te verrichten, dat zoo noodig moet gebeuren, opdat de woningtoestanden in acoustisch opzicht verbeterd worden, het onnoodige of hinderlijke lawaai bestreden kan worden en de voorlichting van belanghebbenden en publiek intensiever kan plaats vinden.

Dat velen zich wel voor het werk van de Geluidstichting interesseeren blijkt uit het volgende: een bezoeker van de voorjaarsbeurzen van 1933 en 1934 zag in de afdeeling bouwmaterialen overal groote borden waarop elk materiaal werd aangeprezen als geluiddempend. Bij navraag bleken echter op de stands geen gegevens te zijn over de acoustische kwaliteit van de verschillende materialen, cijfers waren een zeldzaamheid. Dikwijls werd er geen onderscheid gemaakt tusschen de absorbeerende- en de isoleerende eigenschappen van het materiaal, zoodat een materiaal dat geschikt was voor geluidsabsorptie sterk werd aanbevolen voor isolatie.

De laatste voorjaarsbeurs toonde een ander aspect. De groote borden waren verdwenen, terwijl de documentatie was uitgebreid. Op de meeste stand waren attesten van de Geluidstichting te vinden, terwijl verschillende industriëelen en handelaren mededeelden, dat door de belanghebbenden veel naar de attesten werd gevraagd.

Dergelijke uitlatingen stemmen optimistisch en zijn ons tot troost wanneer het werk op andere gebieden niet zoo snel gaat als wij wel zouden wenschen. Langzaam aan zullen velen het nut leeren inzien van het werk der Stichting en hun steun verleenen.

J A A R O V E R Z I C H T 1936.

De voornaamste data van het afgelopen jaar voor de Geluidstichting

zijn:

15 Februari	- Oprichting plaatselijk comité Groningen.
7 April	- Installatie van de Commissie voor Meetmethoden en Eenheden.
21 April	- Tweede Anti-lawaai congres te Delft, georganiseerd in samenwerking met de Kon. Ned. Automobiëelclub.
11 - 23 Mei	- Stille week in Zuid-Limburg.
15 Mei	- Oprichting van het plaatselijk comité Amsterdam.
26 Mei	- Installatie van de commissie ter Bestrijding van Geluidshinder.
15 - 17 Juni	- De Stichting komt uit op de tentoonstelling "Veilig Verkeer" te Groningen.
27 October	- Installatie van de Bouwacoustische Commissie.
29 October	- Hotelacoustiekdag, georganiseerd in samenwerking met de Horecaf in Delft.
13 November	- Installatie van de Hinderwetcommissie.

Het tweede Anti-lawaai Congres op 21 April werd in samenwerking met de Kon. Ned. Automobiëelclub georganiseerd in het laboratorium voor Technische Physica te Delft. Als sprekers traden op:

Mr. A. Baron Schimmelpenninck van der Oye, voorzitter van het Verbond van Vereenigingen voor Veilig Verkeer;

"Het signaal geven en de verkeersveiligheid"

Ing. J.M. de Casseres, hoofd van de technische dienst der Noordbrahantsche Streekplannen;

"Streekplan en uitbreidingsplan als hulpmiddel in de strijd om de stilte".

Ir. C. Boot, directeur van de Loonmeetdienst der Geluidstichting: "Resultaten van de Anti-lawaaï-Actie in Den Haag en Rotterdam".

Mr. J. Linthorst Homan, voorzitter van de Kon. Nederlandsche Automobiëlclub: "De strijd tegen het verkeerslawaaï be- zien van het standpunt van het automobiëlverkeer".

In samenwerking met de vereenigingen voor Veilig Verkeer in Zuid-Limburg werd een stilte-week georganiseerd van 11 tot 23 Mei. De burgemeester van Heerlen en de politie verleenden bij deze actie hun volle medewerking.

Op de Verkeers- en Anti-lawaaï tentoonstelling te Groningen van 15 - 17 Juni werd ons de gelegenheid gegeven eenige meetmethoden van de Loonmeetdienst te demonstreeren en propagandamateriaal uit te reiken.

Mede door de financieele steun van het plaatselijk Anti-lawaaï comité is het de Geluidstichting mogelijk gemaakt aan deze tentoon- stelling deel te nemen. Op deze plaats betuigen wij daarvoor onze erkentelijkheid.

De Hotel-acoustiekdag op 29 October werd georganiseerd in samen- werking met de Horecaf in het laboratorium voor Technische Physica te Delft.

Als sprekers traden op:

Ir. A. Dubois, lid van de Raad van Bestuur der Geluidstichting: "De acoustiek van hotels be- zien van het standpunt van den toerist".

E.G. van Stigt: "Verschil in acoustische eischen tusschen hotel en woonhuis".

S.A.W. van der Togt, architect: "Acoustiek in hotels, be- zien van het standpunt van den architect".

J.F. van der Luur: "Wat kan de bedrijfsleiding doen opdat de gasten een minimum aan geluidshinder ondervinden"?

Ir. C. Boot: "Technische beschouwingen over het voorkomen van onnoodig lawaaï in hotels".

Raad van Bestuur.

In Januari trad Prof. A.D. Fokker af als voorzitter van de Ge-

luidstichting. De Stichting heeft veel aan hem te danken en het was dan ook verheugend, dat Prof. Fokker genegen was deel uit te blijven maken van de Raad van Bestuur. Hij werd als voorzitter opgevolgd door Ir. M.E.H. Tjaden.

De samenstelling luidt thans:

Ir. M.E.H. Tjaden, voorzitter;
Dr. H.J.L. Struycken, vice-voorzitter;
Prof. Dr. C. Zwikker, secretaris-penningmeester.
Prof. Dr. A.D. Fokker;
Ir. A. Dubois;
Ir. G.L. Tegelberg;
Prof. Dr. G. Holst.

De vergaderingen hadden plaats op:

7 Januari te Delft.
13 Maart te Amsterdam.
21 April te Delft.
19 Juni te Utrecht.
9 September te 's-Gravenhage.
23 October te Amsterdam.

Commissie van Bijstand.

Deze commissie vergaderde op 14 Februari te 's-Gravenhage.

In het afgelopen jaar traden af als lid van deze commissie de heeren:

B.D. Ochse, vertegenwoordiger Nederlandsche Bioscoopbond;
Jhr. M.J.I. de Jonge van Ellemeet, vertegenwoordiger van het
gemeente bestuur van Rotterdam.

Zij werden opgevolgd door resp. de heeren: C.S. Roem en Ir. W. Valderpoort.

De samenstelling luidt:

Ir. H.J. Boetje, voorzitter	- Departement van Binnenlandsche Zaken.
Prof. Dr. C. Zwikker, secretaris	- Raad van Bestuur der Geluidstichting.
Dr. J.H.A. ter Heerdt	- Aartsbisdom van Utrecht.
Prof. Dr. H.B. Dorgelo	- Algemeen college van toezicht op het beheer der kerkelijke goederen en fondsen van de hervormde gemeenten in Nederland.
Prof. N. Lansdorp	- Maatschappij tot bevordering der Bouwkunst B.N.A.
Majoor der Genie J.H. de Man	- Departement van Defensie.
Ir. H. Steketee	- Departement van Handel, Nijverheid en Scheepvaart.
Mr. A.J.L. van Beeck Calkoen	- Departement van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.
Prof. Dr. F.H. Quix	- Departement van Sociale Zaken.
Ir. W.W.E. von Hemert	- Departement van Waterstaat.
Ir. N.J. Rengers	- Gemeente 's-Gravenhage.
Ir. M.H. Maas	- Gemeente Haarlem.
Ir. D. Kruyf	- Hinderwetvereniging.
P.A.M. Speet	- Katholieke Radio Omroep.

F.L. Hartong	- Koninklijke Luchtvaart Maatschappij.
Mr. B.Ph. Baron van Harinxma thoe Slooten	- Kon. Ned. Automobiëclub.
J. Moos	- Kon. Ned. Motor-Wielrijdersvereniging.
H.W.O. de Bruyn	- Kon. Ned. Toeristenbond A.N.W.B.
C.S. Roem	- Nederlandsche Bioscoopbond.
A. van Kesteren	- Ned. Bond van Bouwondernemers.
E.G. van Stigt	- Horecaf.
P.C. Tolk	- Ned. Chr. Radio Vereeniging.
Prof. Ir. R.L.A. Schoemaker	- Ned. Instituut van Architecten.
W. Greve Jr.	- Ned. Instituut voor Volkshuisvesting en Stedebouw.
Dr. J. Bijtel	- Ned. Keel-, neus- en oorheelkundige ver- eeniging.
Ir. G.J. de Vos van Nederveen Cappel	- Nederlandsche Spoorwegen.
Mevr. M.J. Brauns-Schagen	- Ned. Ver. van Huisvrouwen.
Ir. H. Sangster	- Orde van Ned. Raadgevende Ingenieurs.
Ir. R. Vermeulen	- N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken.
Ir. W. Valderpoort	- Gemeente Rotterdam.
Ir. J.A. Brinkman	- Technisch Economisch Genootschap.
Ir. G. de Zwart	- Gemeente Utrecht.
J.W. Lebon	- Vereeniging van Arbeiders Radio Amateurs.
Ir. B.A. Verhey	- Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten.

Commissie voor Meetmethoden en Eenheden.

Deze commissie werd op 7 April te Den Haag wegens verhindering van den voorzitter van de Geluidstichting geïnstalleerd door Prof. Dr. A.D. Fokker, lid van de Raad van Bestuur der Geluidstichting.

Het doel van deze commissie is:

- De bestaande acoustische meetmethoden kritisch controleeren.
- Concept-reglement opstellen van het hoofdstuk Keuring en Wetenschappelijk Onderzoek van het Huishoudelijk Reglement.
- Vaststelling van de maat van hinderlijkheid van geluiden.
- Contact opnemen met het buitenland.

In deze commissie hebben zitting:

Prof. Dr. A.D. Fokker, voorzitter.

Ir. C. Boot, secretaris;

Dr. J. de Boer,

G. Emmerik,

F.L. Hartong,

Prof. Dr. G. Holst,

Dr. H.C. Huizing,

Ir. J.L. van Soest,

Dr. H.J.L. Struycken,

Prof. Dr. F.H. Quick,

Prof. Dr. C. Zwikker.

Op het oogenblik is deze commissie doende, een lijst van acoustische woorden samen te stellen, waarbij aansluiting gezocht zal worden tusschen de terminologie en de technici eenerzijds en de physiologen en musici anderzijds. In aansluiting aan de internationale gewoonte heeft deze commissie voor Nederland de volgende voorschriften gegeven wat betreft het gebruik der eenheden, die dienen voor het aangeven der geluidsterkte.

- De geluidenergie van de drempelwaarde wordt vastgesteld op 10^{-16} watt/cm².

2. Als vergelijkingsfrequentie voor de physiologische en physische schaal wordt aangenomen de frequentie 1000 per/sec.
3. Als eenheid van geluidsdruk wordt aangenomen dyne/cm².
4. Voor het physische begrip worden zonder onderscheid de woorden geluidsterkte of geluidintensiteit gebruikt. De geluidsterkte wordt beschreven door een getal op een schaal, gevormd door de logaritmen uit de energieverhouding van het aan te duiden geluid met de onder 1 genoemde drempelwaarde.

Op het internationale acoustische congres, dat intusschen heeft plaats gehad te Parijs zijn deze voorschriften ook internationaal gesanctionneerd.

Bouwacoustische Commissie.

Op 27 October werd deze commissie door den voorzitter van de Geluidstichting, Ir. M.E.H. Tjaden, geïnstalleerd.
De samenstelling luidt:

Prof. Ir. R.L.A. Schoemaker, voorzitter;	Prof. Dr. C. Zwikker,
Ir. C. Boot, secretaris;	Prof. N. Lansdorp,
Mevr. M.J. Brauns-Schagen,	Ir. M.H. Maas,
Ir. J.A. Brinkman,	Ir. N.J. Rengers,
W. Greve Jr.,	Ir. M.E.H. Tjaden,
A. van Kesteren,	Ir. G. de Zwart,
Ir. D. Kruyf,	

Het doel van de Bouwacoustische commissie is in hoofdzaak het aangeven van bouwvoorschriften, die de gehoorigheid in de woningen en speciaal de goedkoopere woningen, zal doen verminderen. Men is algemeen van oordeel, dat dit mogelijk moet zijn zonder dat de bouwkosten aanzienlijk worden verhoogd. Daartoe zal eerst noodig zijn, dat in een groot aantal gevallen door acoustisch-getrainde waarnemers zal worden vastgesteld wat de bouwkundige oorzaak is van de optredende gehoorigheid. Het gaat namelijk niet aan alle gevallen van gehoorigheid aan éénzelfde oorzaak toe te schrijven.

De commissie ziet zich echter bij het begin van haar werk al dadelijk gesteld voor financiële moeilijkheden. De hierboven beschreven enquête vergt een bedrag van naar schatting f. 5000,-- per jaar, een bedrag, waarover de Stichting in de verste verte niet beschikt. Wij hebben echter goed vertrouwen, dat door de samenwerking van overheid en particulieren een bedrag als het bovengenoemde eerlang ter beschikking van de Bouwacoustische commissie zal komen.

Hinderwetcommissie.

De voorzitter der Geluidstichting installeerde deze commissie op 13 November te 's-Gravenhage. Deze commissie heeft tot doel:
"Nagaan in hoeverre wijzigingen noodig zijn in de Hinderwet om tot voorschriften te komen ter vermindering van acoustische hinder".
De samenstelling van deze commissie is als volgt:

- Ir. D. Kruyf, voorzitter;
- Ir. C. Boot, secretaris;
- Ir. G. de Zwart,
- Ir. N.C. Winkel,
- Dr. Ir. M.M. van Praag.

De Hinderwetcommissie is tot de conclusie gekomen, dat de tijd nog niet rijp is om de ambtenaren bij de toepassing van de Hinderwet in hun beslissing vast te leggen door numerieke voorschriften op het gebied van geluid- en trillingsbestrijding. De commissie zal trachten te komen tot de samenstelling van een brochure, waarin middelen worden aangegeven:

1. voor het isoleeren van machinefundeeringen van gedreven en drijvende machines.
2. Knaldemping van explosie motoren doeltreffend te zien op te lossen betreffende luchtgeluid en het voorkomen van het voortplanten van deze trillingen door bouwfundamenten en de aarde.
3. Het bestrijden van het lawaai, dat voortgebracht wordt en het voortplanten hiervan door houtbewerking machines (vlakbanken, cirkelzagen).

Commissie ter bestrijding van geluidshinder.

De installatie van deze commissie vond plaats op 26 Mei te Amsterdam door den voorzitter van de Geluidstichting. Verder vergaderde deze commissie op 7 Juli te Amsterdam en 8 October eveneens te Amsterdam.

Het doel van genoemde commissie is:

"Het voorbereiden van een organisatie ter bestrijding van geluidshinder"

De samenstelling van deze commissie is als volgt:

Ir. A. Dubois, voorzitter;	Mevr. M.J. Brauns-Schagen,
Ir. C. Boot, secretaris;	Overste A. van Loon,
Ir. G.L. Tegelberg,	Ir. W.W.E. von Hemert,
Mr. H.J. Schölvijck,	Prof. Dr. C.E. Benjamins,
E. van Stigt,	H. Hennen.
Ir. D. Kruyf,	

Op de vergadering van 8 October trad Ir. G.C. Sniijders, vertegenwoordiger van het plaatselijk comité Amsterdam af als lid van deze commissie.

Bij de voorbereiding van de oprichting van Anti-lawaai Bond bleken zich moeilijkheden voor te doen, die voornamelijk betrekking hadden op de vraag in hoeverre de plaatselijke afdelingen autonoom moeten zijn. Het is duidelijk, dat een zekere mate van autonomie de werklust der plaatselijke afdelingen zal prikkelen; anderzijds is het ook duidelijk, dat een zekere band tusschen de plaatselijke afdelingen noodig is om eenheid te brengen in de anti-lawaai actie. De discussies over deze vraag zijn zoo uitgebreid geweest, dat in het verslagjaar de Anti-lawaai Bond nog niet tot stand is gekomen. Dit is intusschen geschied op 16 April 1937.

Plaatselijk Anti-lawaai Comité Groningen.

De oprichtingsvergadering van deze plaatselijke commissie vond plaats op 15 Februari onder voorzitterschap van Prof. Dr. C.E. Benjamins. Als eerste maatregel werd een ontwerp verzonden aan de commissie voor strafverordeningen om te geraken tot enkele plaatselijke bepalingen, waardoor het verkeerslawaai zou kunnen worden verminderd. Het gewenschte resultaat werd echter niet bereikt, waarna het comité het adres in handen stelde van de niet-ambtelijke Gemeentelijke Verkeerscommissie.

Aan de bedrijfsleiders van garage-, taxi- en andere autodiensten werden circulaires verzonden om te komen tot beperking van signalen. Uit ingekomen antwoorden bleek, dat op de medewerking kon worden gerekend.

De directeur van het trambedrijf zegde medewerking toe in verband met het gieren van de trams in bochten en beperking in het signaleeren. Een onderzoek naar hinder, voortvloeiende uit de vertreksignalen van de gemeentelijke autobussen nabij eindpunten leverde geen voldoende tastbare resultaten.

Met den chef van de Brandweer werd overleg gepleegd om het gebruik van de sirene te beperken tot het uitrijden; ook vond een onderhoud plaats met den directeur van de Gemeentereiniging.

Verder werden besprekingen gevoerd met de betreffende instanties en personen over het verminderen van het lawaai, veroorzaakt door het afblazen van stoom door locomotieven, het luidkeels venten op straat, het bellen door ijscoventers.

Uitgebreide correspondentie en maatregelen waren noodig voor de van 15 - 20 Juni gehouden Anti-lawaai tentoonstelling als onderdeel van de Verkeerstentoonstelling.

Na deze maatregelen is de actie in het najaar van 1936 geluwd; eenerzijds omdat bleek, dat men voor verdere resultaten de beschikking moest hebben over een geluidsmeter, terwijl anderzijds het verloop van de besprekingen tot stichting van een landelijke anti-lawaai bond afgewacht diende te worden.

Plaatselijk Antilawaai comité Haarlem.

Op uitnoodiging van de Raad van Bestuur der Geluidstichting nam overste A. van Loon de leiding op zich om te Haarlem en omgeving te komen tot een georganiseerde anti-lawaai actie.

Desgevraagd verklaarden zich de volgende heeren bereid om mede zitting te nemen in een daartoe strekkend comité:

E.H. Tenckinck, commissaris van politie te Haarlem.

Ir. M.H. Maas, directeur Openbare Werken te Haarlem.

J.A.J. Sybrandi, hoofdcomm. Prov. Electriciteitsbedrijf van Noord-Holland.

J. Koolhaas Revers, journalist.

In eenige samenkomsten werden inleidende besprekingen gevoerd, waarbij getracht werd vast te stellen op welke wijze bedoelde actie zou worden ingeleid.

Overwogen zijn o.a. een actie door gebruikmaking van de plaatselijke dagbladen. Hierbij zou zich dan uit het comité een perscommissie vormen, die geregeld artikelen en mededeelingen aan die dagbladen zou verstrekken.

In een conferentie met den secretaris der plaatselijke journalisten vereeniging verklaarde deze zich gaarne bereid dit denkbeeld verder te overwegen en zegde medewerking toe.

Ook werd de oprichting van een correspondentiecommissie onder oogen gezien. Eenige leden van het comité zouden zich beschikbaar stellen voor het onderzoeken van eventueel ingediende klachten over last van lawaai door inwoners van Haarlem en omgeving. Door zich daarna in verbanding te stellen met de veroorzakers van onnoodig lawaai zou dan getracht worden dit op te heffen. (Eén enkele maal werd aldus opgetreden tot tevredenheid van beide partijen). Tenslotte werd een commissie voorbereid, die in samenwerking met de Geluidstichting en andere plaatselijke comité's nieuwe objecten van actie zou overwegen.

Waar na eenige samenkomsten het niet mogelijk bleek om een duidelijk

omlijnd werkplan op te stellen werd besloten den voorzitter der Geluidstichting te noodigen in een volgende vergadering eenige voorlichting te geven.

Voor verdere actie worden de besprekingen omtrent het stichten van de Anti-lawaai Bond afgewacht.

Publicaties.

Gedurende het jaar 1936 werden door de Geluidstichting de volgende publicaties aan haar donateurs en contribuanten rondgezonden:

- Publ. no. 5 - Analyse der Bouwacoustiek door Prof. Dr. C. Zwikker.
(overdruk uit "Het Plan" premie van "De 8 en Opbouw" 1936).
 - Publ. no. 6 - Algemeene inlichtingen over de lawaai-bestrijding.
(overdruk uit het Limburgsch Dagblad, Heerlen d.d. 14 Mei 1936).
 - Publ. no. 7 - Verslag van het tweede Anti-lawaai congres.
(uitgave van de K.N.A.C.).
 - Publ. no. 8 - Geluidkaatsingen in de acoustiek door Prof. Dr. A.D. Fokker (overdruk uit de protestantsche technische, economische en huishoudelijke gids - no. 24 - d.d. Juni 1936).
 - Publ. no. 9 - Acoustische problemen bij de betonbouw door Prof. Dr. C. Zwikker. (overgedrukt uit het weekblad "De Ingenieur" 1936 no. 23. Beton 6).
 - Publ. no. 10 - Lawaai en lawaai-bestrijding door Ir. A. Dubois.
(overdruk uit het tijdschrift "Bouwbedrijf". Uitgave van de Hinderwetvereniging in samenwerking met de Geluidstichting).
-

Loonmeetdienst.

Het werk van de Loonmeetdienst heeft dit jaar zijn gewone voortgang gevonden inzake de keuring van acoustische materialen. In 1936 werden 35 rapporten afgegeven. De meeste onderzoeken waren bepalingen van de geluidisolatiecijfers en absorptiecoëfficiënten.

Ook zijn er metingen van andere aard verricht. Ten behoeve van de luchtbeschermingsdienst zijn eenige merken van sirenes onderzocht; meerdere malen heeft de Loonmeetdienst geluidsmetingen verricht, buiten het laboratorium aan machines, opgesteld in fabrieken of in de open lucht.

Zoowel fabrikanten en handelaren van acoustische materialen als architecten toonden groeiende belangstelling voor het acoustisch onderzoek.

Naschrift.

Door langdurige ziekte van den adjunct-secretaris heeft dit jaarverslag een groote vertraging ondervonden.

Delft, Juli 1937.

Namens de Raad van Bestuur
der Geluidstichting,

Ir. M.E.H. Tjaden,
voorzitter.

Prof. Dr. C. Zwikker,
secretaris.

1000000000

1000000000

1000000000